

Llums i ombres a Bòsnia

L'acusació pels crims de guerra pot posar contra les cordes Radovan Karadzic i Ratko Mladic. La seva permanència en els càrrecs fa trontollar la fràgil pau aconseguida a Bòsnia.

Les tropes de l'OTAN tenen ordres de detenir-los "si s'hi topen", però no els poden buscar. Són acusats pel Tribunal Internacional de l'Haia de crims de guerra contra la humanitat, però no pesa sobre ells cap ordre internacional de cerca i captura cursada en forma deguda. Occident ha exigít, com a mínim, la seva desaparició de l'escena pública, però continuen en els llocs de comandament des del desafiament més obscè.

Què és el que passa? Per què Radovan Karadzic i Ratko Mladic, principals responsables sobre el terreny de la barbàrie a Bòsnia, continuen eludint impunement les seves responsabilitats?

L'operació política destinada a desplaçar Karadzic per Rajko Kasagic –un home favorable a les tesis de pau de Dayton– va fracassar estrepitosament, i no solament va posar en entredit la capacitat del mediador europeu Carl Bildt, sinó també, un cop més, la credibilitat de la fràgil i gairebé inexistent política exterior comunitària. Gairebé quatre anys de guerra i de contactes permanents amb ell al seu feu de Pale sembla que no han servit de gaire als diplomàtics occidentals per entendre la gran capacitat de maniobra i d'engany que encara guarda Radovan Karadzic.

El fiscal sud-africà de l'alt tribunal de l'ONU, Richard Goldstone, va decidir, a pesar de les enormes dificultats de la seva missió, que el tribunal de justícia de l'Haia no fos un nou aparador de la frustració de Bòsnia. Contra tot pronòstic, Goldstone ha posat en marxa una maquinària que, amb rigor i molta mà esquerra, va dirimint responsabilitats entre serbis, croats i musulmans. Les últimes acusacions contra els musulmano-bosnians Delic i Landzo, amb les quals es completa l'acta de la història del camp de concentració de Celebici, on foren torturats i assassinats detinguts serbis, desautoritzen Belgrad quan qualifica el Tribunal de l'Haia de simple instrument polític anti-serbi. I és que, entre més coses, Belgrad ha de recordar que la part del lleó de l'agressió és seva i que, el crim sistemàtic i en massa contra poblacions civils, el va autoritzar el president Slobodan Milosevic utilitzant Karadzic i Mladic de peons macabres.

I aquest és el problema. Els pròxims testimonis d'oficials serbis, sobretot pel que fa als terribles esdeveniments de Srebrenica, posaran definitivament contra les cordes Mladic i Karadzic. Goldstone tindrà les proves que espera. Però, si Milosevic accedeix a lliurar en safata de plata els caps d'aquests

ARXIU / EFE

dos criminals, qui li assegura que evitarà de ser el següent de la llista?

Clinton es troba en plena campanya electoral. Si Mladic i Karadzic són detinguts, els quadres polítics i militars serbo-bosnians que encara els són fidels poden interrompre brutalment un procés que ha de culminar parcialment amb les eleccions del setembre vinent a Bòsnia. Amb desenes de milers de soldats nord-americans encara a l'escenari del conflicte, no és difícil d'imaginar quin és el risc que el president dels Estats Units no està disposat a córrer.

Mentrestant, des de la impunitat que li assegura aquesta xarxa d'interessos, Radovan Karadzic, encara "president" de la República Srbska de Bòsnia, continua maniobrant amb vista a les eleccions del setembre. Després d'eliminar Kasagic, el seu objectiu és ara Predrag Radic, batlle de Banja Luka i home que s'ha compromès a cooperar totalment en el procés de pau. Però Radic és un home molt popular a Banja Luka. S'anuncia, doncs, una dura guerra interna dins el bàndol serbi, no exempta de possibles accions violentes. Serà aquesta batalla interna la que podrà precipitar els esdeveniments? Si no triomfa el "nou bàndol de la pau", la màfia que envolta el "president" serbo-bosnià pot viciar totalment l'esforç per una pau més segura a Bòsnia.

Radovan Karadzic i Ratko Mladic. Si són detinguts, els quadres polítics i militars que els són fidels poden interrompre el procés electoral.

Eduard Sanjuan